

Een superbijenboom

door J.J. Speelziek

In het februarinummer 1986 van het maandschrift voor de Bijenteelt (VBBN) gaf ik een relaas over een 'superbijenboom', waarover in een Duits en Oostenrijks bijentijdschrift met veel ophef melding werd gemaakt. Enkele geïnteresseerde lezers stuurden mij nadien meer gegevens afkomstig uit buitenlandse bronnen. De bewuste boom is de *Euodia Hupenhensis* (oude naam *Evodia Hupenhensis*).

Door nieuwsgierigheid gedreven ging ik op jacht naar die 'wonderboom' en na enig speurwerk slaagde ik erin een exemplaar te bemachtigen.

Blijkens de ontvangen informatie, zou deze boom gedurende zijn jeugd geen bloesem opleveren. Vijf jaar heb ik geduldig gewacht en eind juni dit jaar ontwaarde ik over de gehele kruin van de inmiddels 6 à 7 meter hoge boom een enorme hoeveelheid trossen met kleine knopjes. De laatste week van juli kwamen de eerste knopjes tot bloei, hetgeen tot eind augustus aanhield. De ontelbare hoeveelheid knopjes hebben mij verleid een poging te wagen ze te tellen. Dit geschiedde à la Anna Maurizio, waarbij ik uitkwam op rond een kwart miljoen. Voor een circa zesjarige boom een ware prestatie! De boom was geplant als schaduwboom voor mijn bijenstal en toen de bloei eenmaal op gang kwam leek het wel of er permanent een verspreide zwerm in zat. Reeds voor de bloei genoten de knoptrossen, die vermoedelijk een bepaalde geur afscheiden, de belangstelling van bijen en hommels.

Eind juli bracht ik mijn bijenvolken naar de heide, één zes-ramertje met een zwerm bleef achter. Ik had verwacht, dat het bezoek aan de 'superbijenboom' nu wel zou afnemen; het tegendeel was echter waar. Al

die bezoekende bijen konden echter onmogelijk uit het 6-ramertje gekomen zijn, zodat de dichtstbijzijnde imker op een paar km afstand daar kennelijk wel de oorzaak van zal zijn geweest. Het waren als imker vier fantastisch mooie weken, waarbij ik elke bijen- en honingminnende bezoeker getuige liet zijn van dit fenomeen. Van de knop- en bloemgrootte moet men zich echter niet te veel voorstellen. Ze zijn ongeveer van de grootte als bij de Hemelboom (*Ailanthus altissima*). Het zijn met name de grote trossen, die elk vele honderden knoppen, c.q. bloemen tellen, die de grootte indruk maken. Thans, medio september, hebben de bloemtrossen plaats gemaakt voor zaadtrossen met een rose-rode kleur. Het aanzien van de boom met al die zaadtrossen is zelfs nog mooier dan de eerdere bloemtrossen. Volgens ontvangen gegevens zouden de zaden door vogels gegeten worden, waarbij de zaadkern onaangetast blijft, met het gevolg, dat er alom in de omgeving jonge boompjes zouden ontstaan. Dat laatste zal de tijd nog leren, een en ander mogelijk afhankelijk van de grondsoort en het klimaat. In bevestigend geval kom ik daar te zijner tijd op terug. De boom is van oorsprong afkomstig uit de provincie Hupenenhis in China en aldaar genaamd 'boom met honderdduizend bloemen'. Andere aange troffen namen: Bee Bee Tree, The Chinese Bee Tree en Duftende Honigbaum.

De *Euodia* wordt in de literatuur als heester en als boom aangemerkt. Met enige snoei begeleiding tijdens de groei heb ik er een boom van gemaakt, die niet alleen tijdens de bloei, maar ook daar buiten vanwege zijn habitus gezien mag worden.

'Die Biene' van januari 1982 vermeldt de volgende gegevens over de produktie per bloem (in 24 uur): nectar: 0,200 mg, suikergehalte: 44-64%, gemiddelde suikerwaarde: 0,132 mg.

De tussen haakjes vermelde gegevens betreffen een variant, de *Euodia daniellii*, die 'in het westen' eveneens als cultuurplant voorkomt. In vergelijking met vele andere drachtplanten is de suikerwaarde zeer bescheiden, het is echter de massale hoeveelheid bloemen die het doen.

De *Euodia* valt onder de Wijnruitfamilie (*Rutaceae*). In hoeverre de fraaie zomer en de plaatselijk vruchtbare grond hebben bijgedragen tot dit succes, kan ik niet beoordelen. Als dit een jaarlijks gebeuren wordt, juist die bloeitijd tijdens een drachtarme periode, dan betreur ik het indertijd niet een paar meer *Euodia*'s te hebben aangeschaft.

Leverancier: Pieter Zwijnenburg, Halve Raak 18, 2771 AD Boskoop, telefoon 01727-16232.

